

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ 3 ΛΑΜΙΑ

Τηλ. 22310-31181,2 Fax 22310-27026

e-mail: tee_lamia@tee.gr, <http://www.teetas.gr>

Αρ. Πρωτ. 1450

Λαμία 3 – 12 – 2014

Προς

1. Υπουργό Ανάπτυξης
2. Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
3. Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
4. Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών
5. Βουλευτές Φθιώτιδας, Βοιωτίας, Φωκίδας και Ευρυτανίας
6. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
7. Περιφερειακά Τμήματα ΤΕΕ

ΘΕΜΑ: «Πρόταση για την αντισεισμική θωράκιση της περιοχής και την ανάκαμψη της οικοδομικής δραστηριότητας»

Είναι γνωστό ότι η περιοχή αναφοράς του ΤΕΕ – Τμήμ. Ανατολικής Στερεάς (Νομοί Φθιώτιδας, Βοιωτίας, Φωκίδας και Ευρυτανίας), περιβάλλεται ή διατρέχεται από μερικά από τα πιο επικίνδυνα ενεργά σεισμικά ρήγματα του Ελλαδικού χώρου (Αλκυονίδες – Κορινθιακός, Αταλάντη, Σκάρφεια – Μαλιακός, Μικρό και Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας, ακόμη και το ρήγμα της Ανατολίας, η απόληξη του οποίου φθάνει στις παρυφές του Παγασητικού – Αλμυρός).

Σύμφωνα με τα ιστορικά δεδομένα, είναι αναμενόμενο, ελπίζουμε σε πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα, τα ρήγματα αυτά να δώσουν μεγάλους σεισμούς που θα πλήξουν την περιοχή. Επίσης, είναι γνωστό ότι, ειδικά για την περιοχή της Λαμίας, μέχρι και το 1985 ο σεισμικός συντελεστής που ίσχυε ήταν 0.06, ενώ σήμερα ισχύει το 0.24, οπότε, προφανώς, αφού ο εκτιμώμενος πιθανός σεισμός στην περιοχή θα προκαλέσει τετραπλάσια επιτάχυνση του εδάφους από αυτή για την οποία είναι σχεδιασμένα τα παλαιά κτίρια, υπάρχει σοβαρό πρόβλημα αντοχής των κτισμάτων αυτών.

Είναι γεγονός - με στοιχεία που προκύπτουν από το ΕΠΑΝΤΥΚ - ότι το 75% του δομητικού πλούτου της χώρας είναι κατασκευασμένο, πριν από το 1985. Αυτό σημαίνει ότι πρόκειται για οικοδομές μελετημένες - στην καλύτερη περίπτωση - με τον αντισεισμικό κανονισμό του 1959, δηλαδή με μία πολύ απλοϊκή θεώρηση της πιθανής συμπεριφοράς τους σε ενδεχόμενο σεισμό, που απέχει παρασάγγας από τις σημερινές επιστημονικές απόψεις. Αν σε αυτό συνυπολογίσουμε τη φυσιολογική γήρανση των υλικών, την κακή συντήρηση, τις εκ των υστέρων παρεμβάσεις στο φέροντα οργανισμό χωρίς μελέτη – επίβλεψη – συμβουλή ειδικού, αλλά και το ξεχωριστό τμήμα των αυθαίρετων κατασκευών, πολλές από τις οποίες έγιναν μετά το

1985, μπορούμε αβίαστα να συμπεράνουμε ότι ένα τεράστιο κομμάτι της ακίνητης περιουσίας των Ελλήνων είναι στα όρια του επικίνδυνου και σε πολλές περιπτώσεις τα έχει ξεπεράσει.

Τι προβλέπει η συγκροτημένη πολιτεία μας για το θέμα:

1. Αποφεύγει επιμελώς να αναγνωρίσει την ύπαρξη του προβλήματος, για λόγους ποικίλους, τους οποίους απλά μπορούμε να υποθέσουμε (οικονομικοί, πελατειακοί κλπ.).
2. Προχώρησε στην «τακτοποίηση» - νομιμοποίηση των αυθαίρετων κτισμάτων - με τους γνωστούς διαδοχικούς νόμους, των οποίων η ισχύς φαίνεται να διαιωνίζεται - χωρίς κανένα στατικό έλεγχο, πλην του ανεπαρκούς Δελτίου Δομικής Τρωτότητας (Δ.Δ.Τ.).
3. Δημιούργησε έναν πραγματικά αυστηρό επιστημονικά κανονισμό για τον έλεγχο και την ενίσχυση των οικοδομών, τον ΚΑΝ.ΕΠΕ., που αυτομάτως τον αποδυνάμωσε, με τη μη υποχρεωτική χρήση των Ευρωκωδίκων, τμήμα των οποίων αποτελεί ο ΚΑΝ.ΕΠΕ., με την άδεια σε μη μηχανικούς να κάνουν σχετικές μελέτες, με τη μη υποχρεωτική εφαρμογή του περιοδικά (όπως – αντίθετα – γίνεται με την ενεργειακή επιθεώρηση και το σχετικό πιστοποιητικό, το οποίο έχει καθαρά πληροφοριακό χαρακτήρα, προς το παρόν) αλλά μόνο σε περίπτωση προσθήκης κ.λπ.
4. Δεν λαμβάνει καμία μέριμνα για υπάρχουσες οικοδομές σε περιοχές όπως η Φθιώτιδα, η Κοζάνη κ.λπ., όπου τα νέα επιστημονικά δεδομένα οδήγησαν στην κατάταξή τους σε ανώτερη ζώνη σεισμικής επικινδυνότητας, καθιστώντας ουσιαστικά ανεπίκαιρες ακόμη και σοβαρές μελέτες του παρελθόντος, κάνοντας τις προσθήκες πρακτικά αδύνατες.
5. Δεν προχωρεί στην κατάρτιση του περίφημου μητρώου κατασκευαστών - πάγιο αίτημα του ΤΕΕ - ούτε στην υποχρέωση πιστοποίησης των εταιρειών παραγωγής υλικών, των συνεργείων κ.λπ.
6. Έρχεται κατόπιν εορτής (σεισμός) και δαπανά, όπως έχει βέβαια υποχρέωση, μεγάλα ποσά για την αποκατάσταση ζημιών σε σεισμόπληκτες περιοχές. Ζημιές που μεγάλο μέρος τους θα είχε αποτραπεί με συστηματική και οργανωμένη επιβολή και χρηματοδότηση ενός σχεδίου πρόληψης, με σύσταση ενός χρηματοδοτικού εργαλείου αντίστοιχου του «εξοικονομώ κατ' οίκον».
7. Όσο για το άλλο κοινωνικό κόστος, αυτό της περιθάλψης τραυματιών, της αποζημίωσης οικογενειών θυμάτων κ.λπ., έχουμε πάντα έτοιμο το εξιλαστήριο θύμα – οι κακοί μηχανικοί, όπως αποφάνθηκε η πολιτεία με το νόμο Γιαννόπουλου (1999), οι οποίοι φταίνε για όλα, όσα χρόνια κι αν περάσουν από την κατασκευή κτιρίου που αστόχησε.

Μετά λοιπόν και την κατάρρευση της κτηματαγοράς, λόγω της οικονομικής κρίσης και της κρίσης του τραπεζικού συστήματος με τις συνέπειές της (σταμάτημα στις χορηγήσεις δανείων σε επιχειρήσεις, ιδιώτες κ.λπ.), αλλά και μετά τους σεισμούς στη Φθιώτιδα (2013) και Κεφαλονιά (2014) και τα – όποια - μέτρα πήρε η κυβέρνηση για την ενίσχυση των σεισμοπαθών, ήρθε η ώρα να δούμε σοβαρά - από την τεχνική σκοπιά - τόσο την αναθέρμανση της οικοδομικής δραστηριότητας ως κινητήριου μοχλού της οικονομίας όσο και την πραγματική ενίσχυση και ανακαίνιση των υπάρχουσών οικοδομών.

Αυτό θα πρέπει να γίνει με συντονισμένες πρωτοβουλίες προς στοχευμένες κατευθύνσεις και όχι προσχηματικά.

Εκτιμώντας ότι ο ρόλος του ΤΕΕ, πέρα από τον αυτονόητο ρόλο των μελών του στη σωστή μελέτη και κατασκευή των κτιρίων, είναι και να συμβουλεύει και να προετοιμάζει την κοινωνία, μέσω των οργανωμένων φορέων της (Δημόσια Διοίκηση), για την αντιμετώπιση των συνεπειών του σεισμικού φαινομένου, το Τμήμα μας, μετά από συνεδρίαση της Δ.Ε. του, κωδικοποίησε και κοινοποιεί προς τους αρμόδιους φορείς τις ακόλουθες προτάσεις για την αντισεισμική θωράκιση και την πολιτική προστασία έναντι σεισμού, τόσο της περιοχής αναφοράς του, όσο και του συνόλου της χώρας.

A. Σε πανελλαδικό επίπεδο:

1. Είναι άμεση ανάγκη να εφαρμοσθούν υποχρεωτικά οι Ευρωκώδικες, που ενσωματώνουν τον πιο σύγχρονο αντισεισμικό κανονισμό και ο ΚΑΝ.ΕΠΕ., που, ενώ είναι από καιρό νόμος του κράτους, λόγω της αναφοράς του στους Ευρωκώδικες, η υποχρεωτική εφαρμογή των οποίων καθυστερεί αδικαιολόγητα, εφαρμόζεται (ο ΚΑΝ.ΕΠΕ.) αποσπασματικά και μετ' εμποδίων.
2. Να σταματήσει άμεσα η τακτοποίηση αυθαίρετων κτισμάτων με μόνο έλεγχο στατικής επάρκειας τη συμπλήρωση του Δελτίου Δομικής Τρωτότητας, με οπτικό μακροσκοπικό έλεγχο. Το Δελτίο αυτό είναι χρήσιμο για την καταγραφή διαφόρων στοιχείων της οικοδομής, που συναρτώνται με τη λειτουργικότητά της σε ανεκτά όρια ασφαλείας σε περίπτωση σεισμού, όμως δεν αποτελεί έλεγχο στατικής επάρκειας. Παράλληλα, λοιπόν, με τη συμπλήρωση του Δελτίου αυτού, προτείνουμε να γίνει δεκτή η άποψη ότι θα μπορούσαν να εφαρμοστούν οι ίδιες διαδικασίες, που ορίζει ο νόμος για τα αυθαίρετα που έχουν κατασκευαστεί σε κτίρια κοινωφελούς χρήσης ή εναλλακτικά να εναρμονιστεί ο νόμος, σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Επεμβάσεων (ΚΑΝ.ΕΠΕ.) για κατασκευές από οπλισμένο σκυρόδεμα, ο οποίος αποτελεί ήδη και νόμος του κράτους. Δηλαδή, να γίνει υποχρεωτικός ο έλεγχος των αυθαίρετων κατασκευών που εντάσσονται στις ρυθμίσεις του Ν. 4178 με τον ισχύοντα κανονισμό και υποχρεωτική ενίσχυση, όπου απαιτείται, ως προϋπόθεση για την τακτοποίησή τους. Να συμφηφισθεί η δαπάνη για τη σχετική μελέτη με το πρόστιμο τακτοποίησης. Επιπλέον να χορηγείται προνομιακή δανειοδότηση ή και επιδότηση, κατά περίπτωση, του κόστους για την ενίσχυση.
3. Να σταματήσει να θεωρείται «ταμπού» η ενημέρωση των πολιτών υπό το πρόσχημα της αποφυγής του πανικού. Προφανώς, δεν πρέπει να τρομοκρατηθεί ο πληθυσμός, όμως καλός πολίτης είναι ο ενημερωμένος πολίτης. Έτσι, πρέπει να πούμε την αλήθεια στον κόσμο για τα παλιά κτίρια. Τα κτίρια αυτά, είναι ακριβώς αυτό που σημαίνει ο χαρακτηρισμός τους : **παλαιά**. Αυτό σημαίνει ότι είναι κατασκευασμένα με ανεπίκαιρους ή χωρίς αντισεισμικούς κανονισμούς, με υλικά που είναι πλέον γερασμένα, με παρωχημένους τρόπους κατασκευής καθώς και με ενσωματωμένες, ορατές και αόρατες, βλάβες από σεισμούς που έχουν ήδη γίνει.
4. Υποστηρίζουμε ότι πρέπει να γίνει υποχρεωτικός για όλα τα ιδιωτικά κτίρια συνήθους σπουδαιότητας ο έλεγχος στατικής επάρκειας, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο 2 για τα αυθαίρετα κτίσματα, ανά 10ετία, με έκδοση σχετικού πιστοποιητικού και ενημέρωση της ταυτότητας του

κτιρίου. Σημειώνουμε ότι στον ΚΑΝ.ΕΠΕ. προβλέπεται η δυνατότητα της Δημόσιας Αρχής να επιβάλει υποχρεωτικά τον έλεγχο σε περιοχές που – όπως στη Φθιώτιδα – έχει υπάρξει σοβαρή μεταβολή προς τα πάνω του σεισμικού συντελεστή (βλ. 2^η §). Να απαιτείται πιστοποιητικό στατικής επάρκειας, μετά από ουσιαστικό έλεγχο, σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό, σε κάθε μεταβίβαση ακινήτου που κατασκευάστηκε με νόμιμη άδεια προ του 1992. Αντίστοιχα, να απαιτείται Δ.Δ.Τ. για τα μεταγενέστερα.

5. Προτείνουμε το συμψηφισμό του κόστους των μελετών για την έκδοση των ανωτέρω πιστοποιητικών με το φόρο ακίνητης περιουσίας.
6. Θεωρούμε ότι είναι υποχρέωση των τραπεζών να δανειοδοτήσουν τις ενισχύσεις που θα προκύψουν, με εγγύηση το ίδιο το ακίνητο και με κρατική επιδότηση του επιτοκίου. Εναλλακτικά ή/και συμπληρωματικά να μελετηθεί και η παροχή άλλων κινήτρων (μεταφορά συντελεστή δόμησης, φοροαπαλλαγές κλπ.).
7. Ο ίδιος έλεγχος πρέπει να γίνεται ανά 5ετία σε όλα τα δημόσια κτίρια και στα ιδιωτικά μεγάλης σπουδαιότητας και να δίνεται προτεραιότητα στην επισκευή τους, όταν χρειάζεται. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να συσταθούν μόνιμες επιτροπές ελέγχου, ανά περιοχή, από μηχανικούς υπαλλήλους των κατά τόπους Δ.Τ.Ε. των Περιφερειακών Ενοτήτων και ιδιώτες μηχανικούς, μέλη του Τμήματος, όπου δεν επαρκούν οι υπάλληλοι των Υπηρεσιών, που θα έχουν ως πρόσθετη υποχρέωση την ανασύσταση (όπου δεν υπάρχουν) και τήρηση – ενημέρωση των φακέλων μελετών των κτιρίων αυτών και σε δεύτερη φάση την ψηφιοποίησή τους. Αποτελεί δε υποχρέωση των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να μεριμνήσουν για την κατά προτεραιότητα διασφάλιση κονδυλίων, για τη λειτουργία των επιτροπών αυτών. Ειδικά για τα ιδιωτικά κτίρια που ενοικιάζει το Ελληνικό Δημόσιο για τη στέγαση Υπηρεσιών του, πρέπει να γίνει υποχρεωτικός ο έλεγχος βάσει του ΚΑΝ.ΕΠΕ. και η έκδοση σχετικού πιστοποιητικού πριν, από την ενοικίαση.

Β. Σε επίπεδο Περιφέρειας :

1. Ειδικά για την περιοχή της Λαμίας, με την ιδιαιτερότητα που προαναφέρθηκε και που είναι σπάνια σε όλο τον Ελλαδικό χώρο, εκτός από τα κίνητρα που μνημονεύτηκαν ανωτέρω, για τον έλεγχο και την ενίσχυση των ιδιωτικών κτισμάτων, επαναφέρουμε την πρόταση για παροχή δικαιώματος ανέγερσης κτιρίου ίσου όγκου και εμβαδού με το υφιστάμενο, σε περίπτωση που αυτό έχει βλάβες που καθιστούν την ενίσχυσή του αντιοικονομική και προκρίνεται η καθαίρεσή του, ασχέτως των διατάξεων του εκάστοτε ισχύοντα Γ.Ο.Κ.. Σημειώνουμε ότι στο νέο Γ.Ο.Κ. (Ν.Ο.Κ.) προβλέπεται η απόσυρση κτιρίου για διάφορους λόγους, με αντίστοιχα κίνητρα.
2. Να ανατεθούν άμεσα και κατά προτεραιότητα σε αρμόδιους επιστήμονες μικροζωνικές μελέτες για τις ευρύτερες περιοχές των μεγάλων πόλεων της περιφέρειας του Τμήματος. Είναι απαράδεκτο να σχεδιάζονται Γ.Π.Σ., χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψη τα εδαφολογικά δεδομένα κάθε περιοχής.
3. Με τη συνδρομή του Ο.Α.Σ.Π., να σχεδιασθεί για κάθε μεγάλη πόλη της περιφέρειας ένα ρεαλιστικό σχέδιο αντιμετώπισης της κατάστασης, μετά από ενδεχόμενο μεγάλο σεισμό, που θα περιλαμβάνει με ακρίβεια τις αρμοδιότητες και ευθύνες κάθε δημόσιου λειτουργού, ανεξαρτήτως βαθμίδας, σε επίπεδο

μονάδας (τροχονόμοι, πυροσβέστες, εκπαιδευτικοί, νοσοκόμοι κλπ.), που θα μπορεί να εφαρμόζεται αυτόματα, χωρίς την ανάγκη ύπαρξης σχετικών επίκαιρων οδηγιών. Να καθορισθούν χώροι συγκέντρωσης του πληθυσμού ανά περιοχή της κάθε πόλης και τρόπος μετάβασης σ' αυτούς, ώστε αφ' ενός να μείνουν ελεύθεροι κεντρικοί άξονες για την κυκλοφορία έκτακτης ανάγκης (πυροσβεστικά, περιπολικά, ασθενοφόρα), αφ' ετέρου δε να αποφευχθεί η χρήση πολύ στενών δρόμων, όπου θα υπάρξει ο κίνδυνος μποτιλιαρίσματος αλλά και ατυχημάτων από δευτερογενείς αιτίες (καθυστερημένες καταρρεύσεις, μετασεισμοί, πανικός).

4. Επίσης με τη συνδρομή του Ο.Α.Σ.Π., να εκπαιδευθεί ο πληθυσμός των μεγάλων πόλεων, με τακτικές (2 κατ' έτος) ασκήσεις, ώστε η εφαρμογή του ανωτέρω σχεδίου να γίνει τελείως μηχανικά και αυτοματοποιημένα.
5. Να οργανωθούν ομάδες μηχανικών (ιδιώτες και υπάλληλοι) που θα κάνουν αυτοψίες σε κάθε πόλη και οικισμό, την επαύριο ενδεχομένου σεισμού, ώστε να κάνουν μια πρώτη (όχι οριστική) εκτίμηση για την κατάσταση των κτιρίων, προκειμένου τα μεν κατάλληλα να δοθούν άμεσα σε χρήση, τα δε ακατάλληλα ή επισφαλή να αποκλεισθούν.
6. Τέλος, πέρα από τη στατική επάρκεια των κτιρίων και τους σχετικούς ελέγχους, θα ήταν παράλειψη να μην επισημανθεί η αντίστοιχη ανάγκη ελέγχων και συντήρησης των μηχανολογικών εγκαταστάσεων των κτιρίων (λεβητοστάσια κλπ., εν όψει μάλιστα και της χρήσης φυσικού αερίου), που είναι επίσης παλαιές και εν δυνάμει επικίνδυνες κατασκευές, αν δεν συντηρούνται σωστά. Να σημειώσουμε εδώ ότι το τμήμα των ενεργειακών επιθεωρήσεων, που αφορούσε στις εγκαταστάσεις αυτές, έχει «παγώσει».

Με αυτό τον τρόπο, θα μπορέσουμε, σε βάθος 10ετίας να αναβαθμίσουμε σε ικανοποιητικό βαθμό τον υπάρχοντα δομητικό πλούτο της χώρας. Το οικονομικό κόστος φαίνεται ενδεχομένως μεγάλο. Ωστόσο, ο συμψηφισμός δαπανών με το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας είναι συνταγματικά δίκαιος, αφού ο φόρος πρέπει να είναι ανταποδοτικός, η προνομιακή δανειοδότηση - επιδότηση είναι βέβαιο ότι μεσοπρόθεσμα - δεδομένης της σεισμικότητας στην Ελλάδα - θα έχει μικρότερο κόστος από αυτό της μετά το σεισμό αποκατάστασης των ζημιών, θα αποφευχθούν κοινωνικά προβλήματα που συνοδεύουν τις καταστροφές από σεισμούς και το συνακόλουθο οικονομικό τους κόστος και τέλος θα αναθερμανθεί η αγορά εργασίας στην οικοδομή με ευεργετικές συνέπειες στην οικονομία της χώρας, συνυπολογίζοντας το γεγονός ότι η κάμψη της οικοδομικής δραστηριότητας συμπαρασύρει πτωτικά τη βιομηχανία, μεγάλο μέρος της οποίας εστιάζει τη δραστηριότητά της στην παραγωγή οικοδομικών υλικών.

Ο Πρόεδρος

Απόστολος Καραναστάσης